

ציודה לדרך:

סלון תורני אקטואלי לילדי ישראל

וי"ל מידי שבוע עם תכנים מגוונים!

ציודה לדרך פרשת חקת

עלון מס' 140 | התשפ"ג

בדרך הפרשה

איך לה אדם שאין לו שעה

זאת חקת התורה... ויקחו אליה פרה אדמה (יט, ב) העצה לזכות להצלחה, להרויח ברכה, היא: "זאת חקת התורה" - להמשיך לקיים את התורה גם כשקשה, גם כשלא מבינים! אם אדם מבטל את דעתו מפני הקב"ה, מכניע ושובר את מדותיו - בזכות זה יזכה לברכות וישועות גדולות.

פרה אדמה באה לכפר על חטא העגל. בחטא העגל היה דבר מדהים: בני ישראל לקחו זהב דומם, והפכו אותו לעגל חי, שהיה אוכל, הולך וגם מדבר. בפרה אדמה לוקחים פרה חיה, ששנה הון, ואת פלה שורפים והופכים לאפר דומם שאינו שנה כלום. לא חבל?

אמנם, אם אדם מבטל את דעתו, ועושה את מה שהקב"ה אומר לו לעשות, למרות שבשכלו אינו מבין - זה מה שמביא לידי כה שכל טפה מהאפר הזה מטהרת את הטמא הגדול ביותר שיש בעולם.

בהפטרה מספר שאחיו של יפתח הגלעדי גרשו אותו והוא נאלץ לברוח מפניהם, והתישב בארץ טוב. כשבני עמון באו להלחם עם בני ישראל, זקני גלעד פנו ליפתח ובקשו ממנו: "לכה והייתה לנו לקצין ונלחמה בבני עמון".

השיב להם יפתח: "הלא אתם שנאתם אותי ותגרשוני מבית אבי ומדוע באתם אלי עתה כאשר צר לכם?".

ומה עונים לו זקני גלעד? תשובה תמוהה מאד: "לכן עתה שבנו אליה והלכת עמנו ונלחמת בבני עמון והיית לנו לראש לכל ישרי גלעד".

וצריך להבין, איזו מין תשובה היא זו? יפתח שאל אותם, למה נזפרתם בי עכשו? למה כשהיה לכם טוב גרשתם אותי, ועכשו שרע לכם אתם נזפרתם בי?! והם עונים: "לכן עתה שבנו אליה"...

רפי נחום פרוצוביץ זצ"ל אומר בדרך חידוד, שזו תשובה של פוליטיקאי, שלא עונה על מה ששואלים אותו...

החיד"א בספרו "צוארי שלל" כותב חידוש אדיר: פתוב במשנה (אבות ד, ג): "אל תהי כו לכל אדם, שאין לה אדם שאין לו שעה ואין לה דבר שאין לו מקום". וזהי התשובה שענו זקני גלעד ליפתח: הגענו אליה כי גרשנו אותה, צערנו אותה, בוינו אותה, ומי

על השלחנות ומתחילות לצעק: 'מלח מיים! מלח מיים!' והבנים תופסים מגבות ומנסים להעיף אותה החוצה... ומה קורה כשנכנסות שלש או ארבע דבורים? האשה והבנות בורחות מהבית ומודיעות כי לא ישוּבו עד שיוֹבא מדביר מקצועי. ואם נכנסו עֶשָׂר או עֶשְׂרִים דבורים? שישוּ ושמחו! אוטמים את הבית עד למציאת פתרון...

נכון, הדבורה עוקצת! - המשיה הרב שה - ולכן כלם בורחים ממנה. אָבֵל יחד עם זאת היא נותנת את הדבר המתוק ביותר בעולם: את הדבש!

כְּשֶׁקִבְּלִי אֶת כַּפִּית הַדְּבַשׁ הַזֹּאת - קִבְּלִי אֹתָהּ, מִן הַשָּׁמַיִם, גַּם תְּשׁוּבָה לְשִׂאלָתָה: אֵתָּה אֲכֹן סוּבָל מַצְרוֹת רַבּוֹת, כְּעַקִּיצוֹת הַדְּבוּרָה, אָבֵל עַל כָּל עַקִּיצָה וְעַקִּיצָה תִּקְבַּל עוֹד וְעוֹד דְּבַשׁ! לֹא תִמִּיד נִתֵּן לְרֵאוֹת זֹאת מִיָּד, אָבֵל זֹהִי הָאֲמִת: עַל כָּל הַרְגָּשָׁת צַעַר - תִּקְבַּל בְּסוּפוֹ שֶׁל דְּבַר דְּבַשׁ."

"זאת חקת התורה" - תבטל את דעתך! תמשיך לעשות ולקיים למרות שאינה מבינה! למרות כל העקיצות שבדרך - זה מה שמביא את הדבש. (רבי גואל אלקריף שליט"א - שש באמרתך)

שבואו אותו - מקבל שעה שכלם יצטרכו אותו ואת המקום שלו. מה שעשינו לה - הוא הגורם שנצטרך לבוא לבקש ממך להיות לנו לראש.

לפעמים יהודי שואל: 'רבנו של עולם, למה אני סובל צרות? למה מביאים אותי? למה יורדים עלי? מה עשיתי? מה חטאתי? מה פשעתי?' ואינו משפיל להבין שדוקא הביונות האלו הם המפתח להצלחה הגדולה הממתינה לו! תגיע השעה שכל אלו שצחקו עלי - עוד יצטרכו אותו.

בספר **"תוכו רצוף אהבה"** הביא מעשה ביהודי שהגיע למרן הרב שה זצ"ל, בוכה בכי תמרורים: "רבי! אני מקף בצרות. אני סובל מבעיות בריאות, גם הפרנסה קשה מאד, יש לי בעיות בשלום בית, וגם הילדים מוציאים אותי מדעתי. אינני יכול לסבל עוד". באותו רגע נכנס לחדר נכדו של הרב שה והגיש לו כוס תה. הרב שה לא היה שותה את התה עם סכר אלא היו מביאים לו כפית דבש במקום סכר.

הרב התבונן על כפית הדבש, ופנה ליהודי: "מה קורה כשנכנסת דבורה הביתה? כל הילדים מתחילים לצעק: 'דבורה! דבורה!' הבנות נצמדות

בְּדֶרֶךְ הַמִּדּוֹת

בואו לבקר בחשבון!

על פני יאמרו המושלים באו חשבון תבנה ותכונן עיר סיחון (כא, כו-כז)

הפשט הפשוט ב"מושלים" הנו בלעם, שנגמר בו: "וישא משלו". הוא אמר: בואו לעיר חשבון ותכבשוה על ידי קללתי. אבל הגמרא (בבא בתרא עח ע"ב) דורשת ואומרת דרוש על הפסוק: מי הם המושלים, האמתיים, שעליהם נאמר: "יאמרו המושלים" - אלו המושלים ביצרים, אדם הכובש את יצרו.

פי אדם יכול למשל על מדינות רבות ורק על עצמו אינו יכול לשלט... הוא מתאנה למשהו ואינו יכול להתגבר על תאוותו - כעבד נרצע לרצונותיו. אבל המושלים ביצרים אומרים לה עצה איה וכיצד תזכה להיות מושל ביצרה הקשה.

מה הם מיעצים?

"בואו חשבון" - אם תערכו חשבון תצליחו. כאשר הייתי צעיר הייתה פרסמת גדולה ברחובות ועל אוטובוסים: "מי שעושה חשבון שותה קריסטל...". א שיינע מעשה, חשבון של קריסטל... אבל הגמרא אומרת: "בואו חשבון" - בואו ונחשב חשבוננו של עולם, לא חשבון זמני אלא חשבון עתידי נצחי.

"הפסד מצוה כנגד שכרה".

מאי משמע?

הוא מפסיד בשביל המצוה כסף. לדגמא: תפלין מהדרות עולות אלפים דולר, כאשר ודאי אפשר להשיג תפלין זולות יותר, בפחות כסף, כך שאם רכש הוא את היקרות הוא מפסיד כסף. או לפעמים מפסיד זמן - הוא כל כך לחוץ בזמן, אה עוזב את הכל והולך ללמד את השעור בגמרא. זהו "הפסד מצוה", אה מאידה גיסא "כנגד שכרה" - מה השכר על המצוה? לנצח סלה ועד! - חמשים מיליון שנה! וכי לא כך החשבון? באמת לא, כי הרבה יותר: נצח! ועם החשבון הזה תוכל לעשות מהיצר הרע עפר ואפר.

"ושכר עברה" - יש לו רוח גדול מן העברה. הודמנה לו עסקה הנותנת פדיון רב ערה, אה יש בה איזו שאלה של רבית. אין הכרח לאסור גמור אבל יש חשש רבית שמחמתו מרויח - "שכר עברה", אה "כנגד הפסדה" - הוא מטמא את נשמתו לנצח, מורד בקב"ה ומפסיד רחמנא ליצלן.

בחשבון הזה אפשר לנצח: "אם אתה עושה כן, געוואלדיג, תבנה בעולם הזה ותכונן לעולם הבא!"

*

בואו ונחשב חשבוננו של עולם. הצלחה רגעית אינה

הצלקה. רק הצלקה של נצח היא הצלקה! נסעתי פעם במטוס. באותו מטוס הייתה קומה שנייה. בדרך כלל הנוסעים הרגילים אינם יכולים לעלות לשם, כי לשכת שם עולה מחיר כפול ומכפל, יש שומרים שאינם מאפשרים זאת. אבל משום מה, איש לא הפריע לי לעלות, ואני עליתי לראות מה קורה שם בקומה השנייה. נכנסתי פנימה וראיתי פאר והדר. ממש א מְחִיָּה. בקומה הראשונה הכל דחוס. יושבים האחד בתוך השני. רוצים להרויח הרבה מקומות ולכן דוחסים כמה שיותר מושבים. יש גם מזודות וקבילות. ממש נורא. ואלו למעלה, תענוג; לכל אחד יש כרסא, יושב שם בפשוט ידים ורגלים, פלאי פלאים. נרדתי חזרה למטה, והנה אני פוגש אחד ממכרי. יהודי בעל יכלת, היושב בקומה הראשונה. שאלתי אותו: "מדוע אתה יושב כאן ואינה עולה למעלה? וכי יש לה בעיה לשלם את מחיר המושב המרוח למעלה?" הלה מסתפל עלי ואומר לי: "וכי סבור אתה שאני שוטה? חסר דעה? הרי בסך הכל מדובר בשתיים-

עשרה שעות נסיעה. וכי בשביל שעות ספורות אלו, אני צריך לשלם מחיר כה מפלפל? לא חבל על הכסף? הרי את הכסף הזה אני יכול לתת ליהודים בירושלים, שאני אכזב אותם בשביל כמה שעות טיסה? מילא אם הייתי צריך לשלם עבור שהיה של שבועים במיאמי-ביץ', במלון מפאָר, על שפת הים, זה אני מבין. אבל להוציא כל כך הרבה כסף בשביל כמה שעות, וכי חסר דעה אני?" אמרתי לו: "הרי גם השבועים במיאמי זה זמני. כל החיים שלנו בעולם הזה הם זמניים. וכי כמה הם חיינו? ימי שנתינו בהם שבועים שנה. הכל זמני. לא כדאי לבזבז את זמנינו, את כחנינו, את כספנו, עבור דבר זמני שכזה!" זהו חשבוננו של עולם. כה אפשר לנצח את היצר הרע. אפשר מחדירים ללב של הצלקה זמנית אין כל ערה, רק להצלקה נצחית יש ערה - או אז אפשר לזכות למעלת 'מושלים ביצרים'.

(רבי ראובן קרלנשטיין זצ"ל - יחי ראובן)

אינן זמן פנוי מתורה!

זאת התורה אדם פי ימות באהל (יט, יד)

"אדם פי ימות באהל" - באהלה של תורה. אין לו בעולמו אלא ד' אמות של תורה. כל זמנו, כל פחותיו, כל מעניניו - בתורה הקדושה, תורת חיים. במלחמת העולם השנייה, במשך כמה שנים, שהו רבני ותלמידי ישיבת מיר בשנחא. הם חיו שם בתנאים לא תנאים. החם היה נורא ואים. חסר הודאות לגבי גורלם של בני משפחותיהם שנשארו באירופה היה קשה. בישיבה בקשי היו להם גמרות וספרים. אבל כל זה לא הפריע להם לקיים את ה"אדם פי ימות באהל" בדרגה על טבעית. השקיעות שלהם בלמוד היתה מבהילה.

לאחר המלחמה הם הגיעו לארצות הברית, ומשם עלו לארץ ישראל. האניה ובה רבים מתלמידי

הישיבה עשתה את דרכה במשך כמה שבועות מארצות הברית לישראל. משהו מהנוסעים רצה לדעת היכן בדיוק נמצאת האניה, האם כבר קרובים הם לארץ ישראל. הוא ראה את ר' חיים שמואלביץ מתהלך מהרהר על ספון האניה, נגש אליו ושאל אותו: "אוו האלט מען" - איפה אוחזים? רוצה לומר, היכן האניה נמצאת כעת.

ר' חיים שמע: "אוו האלט מען", והוא משיב לתמו: "בשמעתא ג" - הוא אחז בשב שמעתא...

איפה אוחזים? - בסגיה שבה אוחזים. אין משהו אחר! ספר לי בן משפחה של הסטיבלר זצ"ל, שתמיד השתוקק לחטף אתו איזו שיחה, לשמע ממנו על שנות בחרותו, איה היה בנובהרדוק וכדומה. אבל אף פעם לא היה שיה לעשות זאת. תמיד למד.

עד שמצא הזדמנות...

מרן הסטיפלר - ר' יעקב ישראל קונזבסקי זצ"ל

הלמוד..."

כן, גם פשמיכנים חמאה אפשר ללמד... להפזת
בפלי - ולהגות בתורה. לא רק שזה לא סותר, זה
מחיב המציאות - אין זמן שהוא פנוי מתורה.

"אדם פי ימות באהל!"

(מתוך דברי רבי ראובן קרלנשטיין זצ"ל - יחי ראובן)

הרעפצעצין של הסטיפלר היתה מכינה את המאכלים
ל"חזון איש" [בהלוייתה בקש הסטיפלר מרבי משה
מרדכי שולזינגר זצ"ל להספיד. ר' משה מרדכי היה
אז אברהם צעיר כבן שלשים, והוא נסה להתחמק.
אמר לו הסטיפלר: "אינה צריה להאריה, תאמר רק
שזכתה לשמש את אחיה הקדוש, החזון איש, במשה
עשרות שנים, וגדול שמושה יותר מלמודה".]

בימים ההם, הכל היה "איינגע" - תוצרת בית. חלב
הביאו מהמחלקה, וממנו היו מכינים חמאה. לא היו
מכונות ומכשירים. היה כלי מיוחד שבו דפקו את
החלב הקרוש עד שהפיקו ממנו את החמאה. הכנת
החמאה בכלי הזה היתה מלאכה קשה, והסטיפלר לא
אפשר לרביגית לעשות זאת. מי עשה זאת במקומה?
כמוכן, הסטיפלר עצמו, שאגב, היה בעל כח.

אותו בחור נצל את הזמן שבו היה הסטיפלר מכה
בכלי שוב ושוב ומכין את החמאה. הנה, סוף סוף יש
לו הזדמנות לשוחח עם הסטיפלר. כעת לא יפריע לו
בלמוד...

הבחור נגש אליו ונסה לפתח אתו בשיחה. אף
הסטיפלר התנצל: "מצטער, אני כעת באמצע

מעונינים להנציח את העלון הבא לזכות יקירכם?
צרו איתנו קשר במייל: zaida@kerenh.org.il

**רוצים את העלון אצלכם?
שלחו בקשה לדוא"ל zaida@kerenh.org.il וגשנו אליכם!**

ת.ד. 257 בני ברק או בהעברה לבנק הפועלים סניף 655 מס' ח-1; 339991 קרן הסעה וסיוע לחלמידי החינוך העצמאי ע"ד 95-659-804-5
התרומות מוכרות לצרכי מס לפי סעיף 46 כמו"כ ניתן לתרום בקלות ובמהירות בכל עמדות "נדרים מלוס" בחבי הארץ